

ПРО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Система професійної освіти Одещини **включає 28 закладів**. Підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації здобувачів освіти забезпечує **24 заклади**, у тому числі 1 заклад при установі виконання покарань.

Загальний контингент здобувачів освіти державних закладів професійної освіти області – **10 660 осіб**.

У 2025-2026 навчальному році в закладах професійної освіти навчалось 572 дитини-сироти та дитини, позбавлені батьківського піклування, 435 дітей учасників бойових дій, 57 дітей померлих учасників бойових дій та 23 дитини осіб з інвалідністю внаслідок війни.

Враховуючи військові дії на території України, що спричинили масову міграцію людей на більш безпечні території, в закладах професійної освіти регіону навчаються 293 внутрішньо переміщених особи, з них 63 проживають у гуртожитках закладів.

Освітній процес у закладах освіти забезпечують **1312 педагогічних працівників**, з них: 29 старших майстрів, 545 майстрів виробничого навчання, 30 методистів, 506 викладачів (188 спеціальних дисциплін), 29 вихователів, 13 практичних психологів, 7 соціальних педагогів, 13 керівників фізвиховання, 38 – інших педагогічних працівників.

З метою забезпечення стійкого функціонування закладів професійної освіти в умовах воєнного стану в 24 функціонуючих закладах облаштовано укриття, розрахунковою місткістю понад 9 тис. осіб.

Освітній процес у закладах професійної освіти було організовано за змішаною формою у 9 закладах та за очною формою у 15 закладах.

В області продовжується робота щодо **модернізації мережі закладів професійної освіти**.

Відповідно до розпорядження обласної державної адміністрації від 14.05.2026 № 502/А-2026 утворено робочу групу для розроблення проєкту регіонального плану формування мережі закладів професійної та фахової передвищої освіти Одеської області.

На виконання визначених завдань робочою групою проводиться організаційна та аналітична робота, зокрема забезпечується утворення підгруп на рівні районів Одеської області для підготовки пропозицій до проєкту регіонального плану.

Разом з цим відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 08.07.2024 № 969 Північний центр професійної освіти змінив тип та назву на Заклад професійної (професійно-технічної) освіти «Північний професійний коледж», та наказу Міністерства освіти і науки України від 02.05.2025 № 680 Державний навчальний заклад «Одеський професійний ліцей морського транспорту» на – ЗП(ПТ)О «Одеський професійний коледж морського та залізничного транспорту».

Водночас тривають реорганізаційні заходи щодо об'єднання ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей» і ДНЗ «Березівський професійний аграрний ліцей», а також виокремлення зі структури університету ДНЗ «Одеський професійний ліцей сфери послуг Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського».

Зазначені оптимізаційні заходи сприятимуть уникненню дублювання підготовки фахівців за однаковими професіями у закладах освіти, розташованих у безпосередній близькості, зміцненню матеріально-технічної бази, раціональному використанню майнових ресурсів навчальних закладів та створенню сучасного освітнього середовища.

Обсяги регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих робітників та фахівців у закладах професійної освіти у 2025 році – **4 047 осіб**, фактичне виконання яких становить 89 %.

Обсяги прийому на навчання до закладів професійної освіти на 2026 рік наразі на затверджені. Попередньо запланований обсяг прийому становить **4089 осіб**, що на 42 особи більше ніж у 2025 році.

Слід відмітити, що з набранням чинності Законом України «Про професійну освіту» при формуванні регіонального замовлення на підготовку кадрів у закладах професійної освіти запроваджено новий підхід, що передбачає визначення обсягів у відсотковому співвідношенні до кількості випускників закладів загальної середньої освіти. Так, у 2026 році цей показник становить не менше 13 %, у 2027 році — не менше 16 %, у 2028 році — не менше 19 %.

Тож звертаю увагу керівників закладів професійної освіти на необхідність посилення профорієнтаційної роботи серед випускників закладів загальної середньої освіти, забезпечення системної взаємодії з територіальними громадами, роботодавцями та закладами освіти з метою формування усвідомленого професійного вибору здобувачів освіти та виконання показників регіонального замовлення.

Також просимо органи управління освітою територіальних громад та керівників закладів освіти сприяти проведенню профорієнтаційної роботи та здійсненню заходів з популяризації професійної освіти.

У 2025 році **випуск** становив **4 852** особи, із них: 4 035 учнів та 177 слухачів з числа працюючого та незайнятого населення, перепідготовку та підвищення кваліфікації пройшли 540 осіб. 80 осіб отримали дипломи за освітньо-кваліфікаційним рівнем «фаховий молодший бакалавр», що становить 2 % від загального випуску.

Дуальна форма навчання впроваджувалась у 2 закладах професійної освіти з професій: «Продавець продовольчих товарів», «Провідник пасажирського вагону». У 2025-2026 навчальному році у зв'язку з воєнним станом кількість здобувачів, що навчаються за дуальною формою, зменшилась та становить 73 особи.

Продовжується робота з **оновлення матеріально-технічної бази** закладів освіти, що передбачає модернізацію навчальних кабінетів, лабораторій та забезпечення їх сучасним обладнанням, необхідним для підвищення якості освітнього процесу, а також створення безпечових умов для учасників освітнього процесу.

На базі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» **відкрито укриття за підтримки швейцарської фундації «Swisscontact»** в рамках проекту EdUP.

Також триває завершення капітального ремонту укриттів у двох закладах професійної освіти Одеського регіону — ЗП(ПТ)О «Північний професійний коледж» та ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей» (відповідно до постанови КМУ від 20.08.2024 № 954).

Станом на сьогодні в закладах професійної освіти області функціонують **44 навчально-практичні центри**, створені за рахунок коштів державного та обласного бюджетів, а також за підтримки соціальних партнерів. Крім того, передбачено відкриття ще 4 сучасних майстерень і лабораторій у закладах професійної та фахової передвищої освіти.

Водночас відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.03.2026 № 354 та наказу Міністерства освіти і науки України від 01.04.2026 № 543, до Міністерства освіти і науки України подано **9 проєктних заявок** для участі у відборі публічних інвестиційних проєктів у 2026 році.

У рамках пілотного проєкту, який реалізується в рамках стратегії реформи шкільного харчування першої леді Олени Зеленської **на базі 3 закладів** освіти створені **кулінарний хаби**. На базі яких окрім здобувачів освіти, понад 1000 кухарів шкіл та садочків пройшли перенавчання та підвищення кваліфікації.

Відкрито **профорієнтаційний хаб** на базі Закладу професійної (професійно-технічної) освіти «Північний професійний коледж» за підтримки Швейцарсько-українського проєкту DECIDE у партнерстві з Міністерством освіти і науки України.

За підтримки Програми розвитку ООН (UNDP) закуплено сучасне обладнання для закладів професійної освіти Одеського регіону, зокрема для підготовки фахівців за професіями «Оператор БПЛА» (ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» - 1,6 млн грн), «Матрос» (ЗП(ПТ)О «Одеський професійний коледж морського та залізничного транспорту» - 4,2 млн грн), «Кравець», «Закрійник» (ДНЗ «Одеський професійний ліцей сфери послуг ПНПУ імені К.Д.Ушинського» - 2,3 млн грн), «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» (ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей» - 1,2 млн грн).

Також у закладах професійної освіти Одеського регіону проводяться короткострокові курси організовані UNDP у межах проєкту «Трансформаційне відновлення задля безпеки людей в Україні» за фінансової підтримки Уряду Японії, більше 150 осіб з числа дорослого населення пройшли зазначені курси. Після завершення навчання та успішного складання кваліфікаційної атестації учасники отримують сертифікати, що підтверджують опанування часткових кваліфікацій і надають можливість подальшого працевлаштування.

Виконуючий обов'язки начальника
відділу професійної та вищої освіти
управління освіти та молодіжної політики
Департаменту освіти і науки Одеської
обласної державної адміністрації

Олександр КЕРСАНОВ